

baak. Doch nu s. De eisch is ord en Sacra- dat ze er zijn, t, omdat hij, eelt, en omdat oo oplegt. t moet dus iets elijk met vol- en, dat uw kerk, het haar zoo ngt, of omdat t anders over mlij, omdat t: te gehoor- en dit niet in zij zich buige en van de Koning ibard heeft. eigendunkelijk zucht om de hier dus niets kerk moet be- onnen, dat ze e: „Leve de aamheid voor as die onder- ord en Sacra- de, n de kerk zeer en; men kan latzfelde doen ndmaal houdt; Maar dit alles tievereeniging, an Rhijnsbur- n „wajes forme dat de kerk- l aan Koning stand gehou- dan krachten rd van dien seggen, dat de in den Dienst dat voorts dat og zoo los als ijk komt. ningschap, van ganspunt, de aan, en alleen i Dienst des a te doen op- dorpskerk in ir alle dingen n verwerpt ze ? ter na.

—

nderteekening e van 1581, *Ecclasia*, of le verzameling wetigt. enaars geven verkeerde uit- officieele tek- ten. En ten se Latijnsche el terdege in nderteekening ud, en daarna gesproken, en rkechtelijken t metterdaad t dit officieele kerkechtelijken het enkelvoud wijze gewaar- e blijkt Intus- conclusie op st, n, zoo we de roep, in hun tgers op blz.

alke ordening- alsoo ghestel- jnen accoord, erken anders teken vermind- erden. Ten se meijnte Class- e doen, maer e onderhouden, ofte Nationale

le Acta der- ak is terstond

Rutgers, blz.

neijnte Christi- e noodich, de icht der Leere, de Christielike ick ghehandelt

taan pas door- rdene", waar- ten der amb- isten. g niet is, en neijnte of de

om goede or- ce Jesu Christi- odig zijn de

ordene" in s, verklaren artikelen „de e aangaande eurd. Dank illes gerege- elijch daarop de kerken in het opschrift e general- rcken.", t staat is

In het minst geen afwijking van den regel.

Ecclesia is én in Art. 1 én in het onderschrift, de vergadering der geloovigen op aarde, nog *zonder* de formatie van particuliere kerken gedacht.

In deze Gemeente of Kerke Christi nu ontstaat de formatie der particuliere kerken eerst door de ordening; en het is om deze in stand te houden dat nu de particuliere kerken in Synode saamkomen, niet als in een vergadering van geloovigen, maar in een vergadering van kerken.

Ook de Acta van 1571 dragen hetzelfde onderschrift,

In de Memorie, die door de deputaten, die in Leeuwarden en in 's-Gravenhage voor de Vereeniging waren aangewezen, aan de kerken is toegezonden, komt ook een *resumtie* voor.

Deze *resumtie* poogt in korte trekken weer te geven, wat als vrucht der Synode van Leeuwarden en van 's-Gravenhage de schuur kwam.

Edoch, en hierop lette men wel, niet om op die wijze zekere officiële verklaring in korter vorm, voor de breede verklaring van Leeuwarden en 's-Gravenhage in de plaats te stellen.

Dat konden deze deputaten niet doen. Daar waren ze niet toe gelast. Dan zouden ze geheel buiten hun boekje zijn gegaan.

En erger, daardoor zouden ze hun eigen zaak hebben tegengewerkt.

Het spreekt toch wel vanzelf, dat wie het resultaat van zeer moeilijke onderhandeling, waarbij het op elk woord aankomt, en soms op een enkele letter, zoo maar op zijn eigen manier wil gaan weergeven, slag op slag tekort moet doen aan hetgeen beoogd werd.

Die *resumtie* had dan ook een geheel ander doel.

Deputaten hadden een *lijst* op te maken. Een lijst van punten, waarop nu *verdere regeling* zou moeten getroffen worden. En deze lijst van punten hadden ze tijdig aan de kerken toe te zenden.

Moest nu die lijst naar wilkeur opge maakt? Moest die uit de lucht gegrepen? Kon men daar maar opzetten wat men wilde?

Natuurlijk niet.

Er moest logica en orde in die lijst zitten.

Men moest dus eerst vragen: Wat is hier het uitgangspunt, waarvan we hebben uit te gaan? En om dat uitgangspunt te vinden, moest men wel teruggaan op de onderhandeling tusschen Leeuwarden en Den Haag, om van daar uit te lijn te trekken voor wat alsnu nog te doen overbleef.

Welnu, alleen met het oog daarop, uitsluitend om een uitgangspunt voor eigen gedachtenbepaling te vinden, hebben deputaten een *resumtie* gegeven van hetgeen gewonnen was, doch zulks uiteraard *alleen in zoverre dit voor hun doel noodig was*.

Ze hebben zich daarom noch op angstvallige formulering, noch ook in het minst op volledigheid toegelegd.

Ze begrepen toch, dat hun *resumtie* een doodgeboren kindeke was, dat verdwijnen zou, zoodra dit Agendum was afgewerkt en dat voorts de formuleringen en volledige bijeenvoegingen van al wat onderhandeld was, nooit in hun *resumtie* zouden worden gezocht, maar uitsluitend in de Acta van de Synoden van Leeuwarden en 's-Gravenhage.

Het *Hand.* heeft weder eenige kolommen gewijd aan het op de kaak stellen van ons advies over de muziek en het spel, en eindigt dan haar causerie met te zeggen: *Nu is de heer Kupper aan het woord.*

Mogen we beleefdelijk voor die eere bedanken.

Het *Hand.* is een politiek blad, en de *Standaard* moet dus nu en dan wel ook met zijn redactie in polemic treden.

Maar met de redactie van het *Hand.* over de Wet Gods, over de beginselen van de paedagogiek, en over het voor en tegen van de Calvinistische zedelijke levens usantien, te gaan debatteren, is te veel ge vergd.

Te veel omdat het *ne sutor, ultra crepidam* (schoenmaker, houd u bij uw leest) hierbij ten eenenmale door het *Hand.* uit het oog wordt verloren. Of om het met een woord, dat Elout eens een minister toevoegde, te zeggen: *pour savoir quelque chose, il faut l'avoir appris.*

En ook te veel, omdat een debat over zedelijke problemen u niet mag worden aan geboden door iemand, in wiens schrijfe telkens de onzedelijke toelag om zijn tegen stander te *chargeeren*, door de tamelijk breede retsen gluijrt.

Een zeer belangrijke uitgave danken we aan den goede zorg van Prof. Reitsma van Groningen en Dr. Van Veen.

Ze hebben toch het koene plan opgevat om alle Acta van onze aloude Provinciale Synoden door den druk gemeent te maken, en hiermee het schoone werk te voltooien, dat Prof. Rutgers door zijn uitgave van de Acta der Generale Synode begon.

Reeds nu bieden ze ons een afdruk van de Acta der Noordhollandsche Synode over de jaren 1572—1608. Dit eerste vult een boekdeel van tusschen de 400 en 500 bladzijden. Rekent men nu dat gaandeweg de Acta breeder worden, dan begrijpt men, hoe breed deze uitgave loope kan, als voor alle provincie deze uitgave voortschrijdt van den aanvang tot de bloei onzer kerken.

Geldelijk is het dan ook een slechte onderneming, en men moet den heer Wolter dank zeggen, dat hij ze ondernemen dora Zoo'n eerste deel toch gaat nog, maar

het tien en meer deelen wordt, kan menige beurs het niet meer uithouden.

Het is daarom zeer raadzaam, dat men in elk classicaal en synodaal archief zich een exemplaar aanschaffe, en zelfs kerkeraden en grootere kerken konden dit doen; én om de uitgave te steunen, én om zelf de stukken bij zich te hebben.

Men bedenke toch wel, dat wie deze uitgave zich aanschaff, het archief zelf, voor wat de Acta aangaat, in huis heeft. En in huis heeft in veel bruikbaarere vorm, want druk leest tienmaal sneller dan handschrift, en de heeren Reisma en Van Veen hebben door goede registers het gebruik nog vergemakkelijkt.

Ook voor de wijze van uitgave komt hun alle lof toe.

Zelfen niet Gereformerd, hebben ze toch de traditie der aloude Gereformeerde kerken volkomen geëerbiedigd.

De titel luidt: *Acta der Provinciale en Particuliere Synoden, gehouden in de Noordelijke Nederlanden gedurende de jaren 1572—1620.*

De bijvoeging: *van de Gereformeerde kerken* hebben ze weggelaten, maar ook niet de dwaasheid begaan er: *van de Nederl. Hervormde kerk* voor in de plaats te stellen.

Die kerk bestond toen nog niet.

En ook hebben ze zich onthouden van allerlei gekleurde en partijdige aantekeningen.

Ze geven ons de materie zelf; die materie zuiver en volledig; die materie alleen.

Iets wat wij te meer op prijs hebben te stellen, nu al de oude archieven onzer kerken in het bezit van het Synodaal Genootschap zijn geraakt, en het voor ons Gereformeerden zeer moeilijk zou zijn, om de stukken te vinden.

Niet alsof de Synodale machthebbers inzage zouden weigeren. Daarvoor zijn onder hen te veel mannen van wetenschapspijlen zin.

Maar gelijk nu reeds bleek, moeten de archiefstukken eerst gezocht worden en opgespoord. En dat juist is thans alleen voor Synodale heeren mogelijk.

KUYPER.

Uit de Pers.

Droef, maar toch in hoge mate belangrijk was dit jaar de discussie over den Bijbel op de moderne Hoornsche Predikantenvergadering.

De *Hervorming* geeft er een verslag van, waaraan we het volgende ontleenen.

Het gebruik van den Bijbel, zeide de eerste Referent, de heer Bosch, neemt af in onze dagen en het godsdienstig leven ondervindt daarvan schade. De Bijbel, in de dagen der Hervorming, het «Woord Gods», was een heilzaam wapen tegen de dwalingen van het Roomsche Catholiceïsme, vooral in moderne kringen, niet meer zoo in ere als tot voor eenige tientallen van jaren.

Dit kon niet anders. De Bijbel heeft zijn gezag verloren. Het feilbare menschewerk heeft bij de schadelijke invloed noch de achtung, die het «uit den hemel gevallen woord» had.

Slechts een hater Bijbelgedwul kan in dezen toestand tot meerder waardering komen. De in wetenschappelijke kringen vrij wat verstandende en erkende uitkomsten vangt historisch kritisch onderzoek naar het ontstaan en de verzameling van de boeken des Bijbels moeten worden gevoegd bij de gewoonlijk aangenomen leerstof der catechisatie. Onze kennis moet worden gepopulariseerd. Meer kennis zal de Bijbelbeschrijving het best bestriden, zal den Bijbel meer doen waarderen.

Slechts wijningen waren er, die rechtstreeks het referaat betreffen. De heeren Reijnders en Fetter verwachtten niet zóóveel heil van de wetenschappelijke (zij het dan ook populair-wetenschappelijke) uiteenzetting van de resultaten der bijbelische critiek als de Referent. Slechts bij enkelen der leerlingen zou men belangstelling vinden, vreesde zij, als men eenigzins uitvoerig sprak over het ontstaan der Bijbelboeken — de groote meerderheid zou daarvoor niet meer liefde voor het heilige boek van het voorgelicht gaan gevoelen. Wel mogen noch kunnen wij die verschillende vragen vernemen, maar men wachtte zich voor te groote uitverhoegheid — men wist zijne leerlingen liever op de vele schoonheden in den Bijbel, een profetisch woord, een verhevene dichterlijke gedachte, en bevelen het lezen van Bloemlezingen uit den Bijbel aan.

Deze laatste raad vond weinig instemming. Dr. Bruningh was er op, hoe moeilijk het is, werkelijk goede bloemlezingen te maken en gaf er de voorkeur aan, dat men als het ware, bloemlezingen maakte in zijne eigene taal. Elk vertolke den Bijbel op zijne wijze, zoet heer Bakker noemde die bloemlezingen afgelenen, daar zij geen toaansluiting geven, ook de Referent achtte het gebruik daarvan niet aan te bevelen.

Doch nu kwam pas het uitemendeste.

Het belangrijke der discussie begon echter eerst na het woord van Dr. Bruningh.

De Bijbel is, zeide deze, dood in onze gemeenten, en wat wij doen willen, om hem weder levend te maken, het zal vruchteloos zijn. Wij ademen in een andere atmosfeer dan in dien van den Bijbel. Daar staat het fensets steeds op den voorgrond, terwijl het onsterfelijkheidsgeloof in onze maatschappij een andere plaats bekleedt. Dan eerst als de menschheid deze wereld verlaat, zal zijne ziel als het oord den vruchtelingschap, zo die Bijbel heeten.

Het Bijbel draagt een sterk eudaemonistisch karakter en voor ons is de rechte religieuze opvatting niet vereenigbaar met dit eudaemonisme. In de zaligsprekingen, de gelijkenis der Talenten, overal weder is het: wees goed en u wacht het loon, den slechter wacht de straf. Ook de mechanische bekeeringstheorie doet heer Bakker noemde niet aangenamen aan. De gedachte het berouwe maakt terstond alle zond goed, als zoo ontzaglijke waarde deed hechten aan de bekeering op het sterfbed, wordt niet meer door allen gedeeld.

Hoe schoon de Bijbel zij, hoeveel goeds hij bevatte, hij is voor ons niet meer het boek van den godsdienst. De godsdienstige en eedelijke opvattingen in onze tijd verschillen van die van den Bijbel.

Trent een inspanning; de Bijbel zal in moderne kringen niet meer herleven.

Zoo ongeveer sprak Dr. Bruningh, al waren zijn uitspraken hier en daar meer geaccenteerd. Nu echter begon de discussie op eenmaal zeer levendig te worden.

Slechts één der leden, Dr. Niemeijer, stond aan Bruningh zijde. Hij waarschuwde tegen de afgodachtigheid, die ook in moderne kringen nog aan den Bijbel bewezen wordt.

Maar overigens, er waren velen, wien Dr. Bruningh woord onangenaam had aangedaan, zoo o. a. de heeren Fetter en Bakker.

Als de Bijbel dood is, zeide de eerste, zijn dan ook de dichters. Vondel b.v., ook, omdat hunne begrip van de onsterfelijkheid is veranderd.

Dan is, zeide de tweede, 60k het godsdienstig leven in onze gemeente, ook onze stichtelijke leemur zoo goed als dood. De Bijbel, de stichter van het Protestantisme, moet en zal herleven. Laat ons de evolutie van godsdienst en moraal in den Bijbel doen zien en dat heilige boek van het voorgelicht tot onze genade brengen.

De heer Schuurman viel den heer Bruningh we rechtstreeks aan. De Bijbel, zeide hij, is niet een zoo eudaemonistisch boek, als deze wilde beweren. De zaligsprekingen mogen niet zoo worden verklaard: de feiten van het maatschappij zieleleven worden hierin gontsteerd. Ook begreep hij niet, hoe Dr. Bruningh

afstude, dat in den Bijbel het onsterfelijkheid geboef op den voorgaand staar. Dr. Braining, die zelf zegt: zonder onsterfelijkheid verloor het geloof. — Dere kon trevreden zijn — had hij verklaard, dat hij opzettelijk wat scherp zich had ingedrukt, opdat te hielderder eels gevoelen zou uitkomen, zijn spreken had doel getroffen. Er is gesproken met een vuur, met een overtuiging, die iets opwekkends hadden. Geheel tevreden echter kon Dr. Braining niet zijn, dat men hem niet altoos geheel begreep. Hij had duidelijk gered, dat de Bijbel dood is — ja, in de gemeente — overigens, dat de Bijbel voor den scherpsinnigen onderzoeker en innig geloovige een onsterfelijk boek is, hij ontdekt het niet. Tegen den heer Schuurman hield hij vol, dat sterke sporen van eudaemonisme zoowel in Quid als in Nieuw Testament worden aangetroffen.

De voorzitter, Dr. Pilper, de discussie sluitende, dankte met den Referent ook Dr. Braining voor het aanleed door hem in de discussie genomen, en terecht, want zijn woord had veel tot de levendigheid der gedachtenwisseling bijgedragen. Den heer Bosch komt echter zeker de lof toe, dat hij zich juist binnen de grenzen van het door hem aangeboodene onderwerp had gehouden en helder en op aangename wijze zijn gevoelen had uiteengeset.

Deze taal is ontzettend: *De Bijbel is voor hen dood.*

En toch, zoo is het.

En of nu al, enkele teederder Moderne zelfs terugschrikken voor het bange resultaat van hun eigen actie, dit verandert niets aan de uitkomst.

Het Modernisme is zijn Bijbel kwijt, en krijgt hem niet terug.

Ergoer nog, ook de Eibischen zijn reeds een heel eind op weg, om hun Bijbel evenzeer te verliezen.

Spoorslag te meer voor ons, om vóór alle dingen de autoriteit van Gods Woord te handhaven.

KUYPER.

Officiële berichten uit de Ned. Geref. kerken.

Kort verslag van de vergadering der classis Dordt op Donderdag 28 April.

De vergadering bestond uit 4 dienaars des Woods, 23 ouderlingen en 4 diakonen.

Alle kerken, 16 in getal, waren vertegenwoordigd.

Het moderamen werd saamgesteld uit Ds. Fernhout, praeses, Ds. Sleeswijk Visser, scriba, ouderling van Zetten, assessor.

Naar aanleiding van een ingekomen missive van Deput Synodi werden 5 kerken vermaand, de collecten voor hulpbehoevende kerken geregeld te houden.

De Memorie van Deput Synodi voor de vereeniging werd breedvoerig besproken.

Bij punt 1 werd vooral de handhaving van 't beginsel dat op elke plaats het lichaam van Christus tot openbaring moet gebracht worden, op den voorgaand geschoven.

Bij punt 2 wenschte de classis de aandacht der Synode te vestigen op verschillende gevallen, die moeilijkheden konden opleveren.

Bij punt 4 besloot ze aan de Synode voor te stellen, dat in de huishoudingen der Christ. Geref. en Nederl. Geref. classis Dordt zoo weinig mogelijk verandering te brengen, de grenzen van de toekomstige classis zoo getrokken worden, dat Poortugaal, Oud-Beerland, Giessen-Oudkerk, Giessen-Nieuwkerk en Gorcum buiten en Molenaarsgraaf, Ottoland en Barendrecht er binnen vallen.

Voorts werd nog besloten der Synode in overweging te geven, om de eerste classisale vergaderingen der vereenigde kerken te doen saamroepen door twee Kerken in éne plaats, voor beide groepen eene.

Goedgevonden werd der Prov. Synode voor te stellen, dat zij 'taandele voor de kerken der provincie en van elk der classen in de proceskosten begroete en maatregelen neme ter afdoening van deze schuld voor 1 Juni e.k.

Voor de Provinciale Synode te Gouda werden gedeputeerd de Dienaars Ds. Sleeswijk Visser en Ds. Fernhout met de ouderlingen Hengreen en Van Ostende; naar de voorloopige Synode en de eventuele Synode der Vereenigde Kerken te Amsterdam Ds. Fernhout en ouderling Van Ostende.

Bij het onderzoek naar art. 41 D. K. werd aan sommige kerken advies gegeven.

De bestaande deputaten werden tot de eerstvolgende vergadering gecombineerd.

Voor de saamroeping eener eventuele buitengewone classisale vergadering werd de kerk van Alhlasserdam, voor correspondentie die van Dordt aangewezen.

Eene wijziging in de grenzen tusschen de kerken van Rijsoord, H.-l.-Ambracht en Riederkerk, door al de betrokken kerken gewenscht, werd goedgekeurd.

Na de gewone censuur werd de vergadering met dankzegging gesloten.

K. FERNHOUT,
Actuaarius.

CHARLOIS en KATENDRECHT. Zondag 29 Mei was voor de Gereformeerde kerken alhier een gewichtige dag. Na een verblijf van 2½ jaar, was de dag aangebroken dat Ds. A. Schouten Wzn. den herdstadit naar zou leggen. In den morgendienst predikte Z.E.W. naar aanleiding van Joh. 17 vers 11, 8, 's avonds naar aanleiding van Hebr. 3:1. Om den leden gelegenheid te geven den avonddienst te kunnen bijwonen, had de kerkeraad der Chr. Ger. kerk den gewonen avonddienst des middags gehouden. Als toen was het te denken dat het kerkgebouw te klein zou zijn. De kerkeraad en zeer vele Chr. Geref. woonden deze afscheidsz. bij. Ds. C. Kuiper was door predikdienst elders, verhinderd. Ook was tot onze groote blijdschap, en dat tevens zeer zeldzaam is, onze beroepen herder en leeraar de Welczer, heer D. Tomi Wzn. dien dag in ons midden. Na het uitspreken van den zegen werd den scheidenden leeraar de zegenbede uit Psalm 134 toegezonden. Teruigende tot op den dag dat Z.E.W. zijn ambtelijk werk alhier aanvaarde, mag met vrijmoedigheid gezegd worden dat de zegen des Heeren er op rustende was. Veler oogen gingen open voor de zonden van 's 1816 — en minstens verduubeld is sinds het getal dergenen die in dien tijd met de Synodale Organisatie gebroken hebben. Stelle de Heere, zijne kerken, straks vereenigt tot grootmaking zijns Naams, en onzen algemeen geliefden en beminden herder en leeraar in de kerk te Willemsdij tot grootmaking Zijner deugden; en dat hem ook daár den zegen des Heeren in zijn ambtelijk en huiselijk leven verzelle, is de wensch van de gemeenten.

H. Koudstaal, scriba.

Het adres van den kerkeraad te Charlois is thans aan den scriba H. Koudstaal te Katendrecht.

Voorloopige Synode
VAN
Nederduitse
Gereformeerde Kerken,
TE AMSTERDAM,
op Dinsdag 7 Juni en volgende dagen.

Alfgevaaruden der Classen.

Groningen c. a.:
J. Teves Tz., v. d. m. te Wetsinge Sauwert;
W. K. H. Magendans, ouderl. te Wageningen;
Sec. W. Ringnalda, v. d. m. te Groningen;
» Jakob Boer, ouderl. te Wetsinge Sauwert.

Leeuwarden:
Dr. L. H. Wagenaar, v. d. m. te Leeuwarden;
W. C. van Munster, ouderl. te Leeuwarden;
Sec. J. Wisse, v. d. m. te Garjip;
» L. Runia, ouderl. te Berlikum.

Dokkum:
J. J. A. Ploos van Amstel, v. d. m. te Reitzum c. a.;
L. J. Visser, ouderl. te Buitenpost;
Sec. H. Hoekstra, v. d. m. te Kollum;
» H. J. Boorsma, ouderl. te Dokkum.

Fransker:
R. K. Brouwer, v. d. m. te Makkum c. a.;
R. Pasma, ouderl. te Oosterbierum;
Sec. T. D. Prins, v. d. m. te Bolsward;
» L. J. Ijntema, ouderl. te Idsegahuizen en Piam.

Sneek c. a.:
F. W. Shnyder, v. d. m. te Heeg;
Ph. de Wolf, ouderl. te Sneek;
Sec. O. de Roos, v. d. m. te Oudega c. a.;
» M. Visser, ouderl. te Oosthem.

Zwolle c. a.:
Dr. C. C. Schot, v. d. m. te Hardenberg Heemse;
L. C. Cnopus, ouderl. te Zwolle;
Sec. P. Segboer, v. d. m. te Zwartsluis;
» B. C. P. Jansen, ouderl. te Zwolle.

Arnhem c. a.:
J. H. F. Gangel, v. d. m. te Aalten;
H. J. Hazelhof, ouderl. te Doesburg;
Sec. E. Eisma, v. d. m. te Bennekom;
» C. Thomassen, ouderl. te Velp.

Harderwijk:
D. Koffijberg, v. d. m. te Barneveld;
G. van Zwaluwenburg, ouderl. te Oldebroek;
Sec. A. Middelkoop, v. d. m. te Nijkerk;
» G. J. Knottenbelt, ouderl. te Barneveld.

Utrecht c. a.:
G. J. Barger, v. d. m. te Driebergen;
G. Davelaar, ouderl. te Kamerik;
Sec. G. Ringnalda, v. d. m. te Utrecht;
» H. Hiensch, ouderl. te Veenendaal.

Amersfoort:
Dr. G. van Goor v. d. m. te Bunschoten;
J. de Ruig, ouderl. te Soest;
Sec. Dr. H. H. Kuiper, v. d. m. te Baarn;
» C. Verhoeff, ouderl. te Achttienhoven.

Amsterdam c. a.:
Dr. A. Kuyper, v. d. m. te Amsterdam;
W. C. Breen, ouderl. te Amsterdam;
Sec. B. van Schelven, v. d. m. te Amsterdam;
» W. Kuhler Wz., ouderl. te Amsterdam.

Haarlem c. a.:
J. Langhout, v. d. m. te Haarlem;
P. Vermeulen, ouderl. te Velsen;
Sec. W. den Hengst, v. d. m. te den Helder;
» J. Boeijsing, ouderl. te Noord Scharwoude.

's Gravenhage:
J. C. Sikkel, v. d. m. te 's-Gravenhage;
D. J. Peijboom, ouderl. te 's-Gravenhage;
Sec. C. W. J. Van Lummel, v. d. m. te Dordrecht;
Sec. Mr. L. W. C. Keuchenen, ouderl. te 's-Gravenhage.

Gouda:
W. F. A. Winckel, v. d. m. te Oudewater;
A. Heij, ouderl. te Sluipwijk;
Sec. D. C. P. Sluiter, v. d. m. te Vianen;
» P. M. Van Loon, ouderl. te Schoonhoven.

Leiden:
C. L. F. van Schelven, v. d. m. te Oude Wetering;
M. Muiswinkel, ouderl. te Zwammerdam;
Sec. R. J. W. Rudolph, v. d. m. te Leiden;
» C. Boon, ouderl. te Bodegraven.

Rotterdam c. a.:
D. Boonstra, v. d. m. te Schiedam;
W. A. Vrolijk Jr., ouderl. te Rotterdam;
Sec. G. Vlug, v. d. m. te Barendrecht;
» J. H. Schrammeijer, ouderl. te Rotterdam.

Dordrecht:
K. Fernhout, v. d. m. te Dordrecht;
M. Van Oosterde, ouderl. te Otterland;
Sec. A. Knoll, v. d. m. te Zwijndrecht;
» W. Ploegers, ouderl. te Dordrecht.

Breda c. a.:
J. H. Feringa, v. d. m. te Klundert;
A. C. Van Drimmelen, ouderl. te Klundert;
Sec. A. Schouten Wz., v. d. m. te Willemstad;
» K. Dane Cx., ouderl. te Willemstad.

Middelburg c. a.:
J. H. M. G. Wolf, v. d. m. te Serooskerke (W);
P. Melis Pz. ouderl. te Serooskerke (W);
Sec. J. Hulsebos, v. d. m. te Vlissingen;
» P. Boone, ouderl. te Koudekerke.

Adviserende leden: de Hoogleeraren in de Godgeleerdheid aan de »Vrije Universiteit«:
Dr. F. L. Rutgers,
Dr. A. H. de Hartog en
Dr. W. Geesink,
en de **Rapporteurs**:
Prof. Jhr. Mr. A. F. de Savornin Lohman,
Dr. H. W. Van Loon,
en de heer W. Hovy, allen van Amsterdam;
Ds. F. Lion Cachet, van Rotterdam;
Da. H. Hoekstra, van Kollum;
Da. G. H. van Kasteel, van Den Haag; en
Ds. P. J. W. Klaarhamer, van Utrecht.

Agendum.

Indeling van de punten van behandeling voorgedragen door de kerk van Amsterdam.

A. **BEEDIENG DES WOORDS EN DER SACRAMENTEN.**

1. Rapport van deputaten in zake de examina peremptoir. (Ingek. st. B.)

2. Rapport van deputaten in zake de toelating naar art. VIII D. K. (Ingekomen st. B.)

3. Rapport van deputaten voor het praeparaat examen van personen, die geen beelden kunnen overleggen van eene Hoogeschoude belidm van de gereformeerde religie. (Ingek. st. B.)

4. Rapport van deputaten voor consideratie advies voor het optreden van doopgetuigen. (Ingek. st. B.)

B. **TUCHT EN GESCHILLEN.**

1. Rapport van deputaten in zake het geschiedbedum. (Ingek. st. B.)

2. Rapport van deputaten in zake het geschiedbedum te Veenendaal. (Ingek. st. B.)

3. Rapport van deputaten in zake het geschiedbedum te Vollenhove. (Ingek. St. B.)

4. Van de Provinciale Synode van Zuid-Holland: een schrijven van den heer A. A. Valkenburgh, lidmaat der Ned. Ger. Kerk te 's Gravenhage, ingediend bij den kerkeraad dier Kerk, met verzoek van doorzending aan uwe vergadering, inhoudende bezwaren tegen de vereeniging met de Chr. Geref. Kerk.

De provinciale Synode, de bezwaren van den heer Valkenburgh niet deelende, en de zaak van Ds. Donkers niet voor behandeling in uwe vergadering vatbaar achtende, meent toch, in de verwachting dat uwe vergadering de laatste voorloopige Synode onzer Kerken zijn zal, aan het verzoek van hr. Valkenburgh te voldoen en dit schrijven onder uwe aandacht te moeten brengen. (Ingek. st. C.)

C. DIAGONIE.

Rapport van deputaten van advies. (Ingek. st. B.)

D. VERHOUDING TOT DE CRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERKEN.

1. Rapport van deputaten in zake de vereeniging van de Nederl. Geref. en de Christ. Geref. Kerken (Ingek. st. B.).

2. Van de provinciale Synode van Zuid-Holland het verzoek om in behandeling nemen de 10 punten door de deputaten der voorloopige Synode van 's Gravenhage voor de vereeniging met de Christelijke Geref. Kerken meerder onder de aandacht der Ned. Geref. Kerken gebracht. (Ingek. st. C.)

3. Opzave van de 10 punten met de daarop ingedragen consideraten en adviezen.

I. De grensregeling der plaatselijke Kerken.

Van de *classis Utrecht c. a.*, die aan haar deputaten hebben opgedragen de vraag te doen, hoe de Kerken, die nog niet zijn vrijgemaakt, na de vereeniging met de Christel. Geref. Kerken, tot reformatie zullen moeten komen. (Ingek. st. C.)

Van de *classis Amsterdam c. a.*: De Synode besluitte dat de classen de grensregeling der plaatselijke Kerken ter hand neme, doch dan voorloopig liefst uitsluitend met betrekking tot die Kerken, over welker grenzen verschil is; en voorts geve zij de beginselen aan, waarnaar alsdan die regeling geschieden zal. (Ingek. st. C.)

Van de *classis Haarlem c. a.*: de Synode geve de beginselen aan, wegens welke de grensregeling, zal moeten geschieden en rekene daarbij *eerstelijk* met de historische grenzen. Vervolgens ook met de burgerlijke; met gemakkelijke aanwysbare en, zooveel doelnijk, bestaande grenzen en met de roeping om op alle plaatsen de gemeente Gods tot openbaring te brengen. (Ingek. st. C.)

II. Roeping onzer Kerken tegenover de Gereformeerden, die nog niet met ons vereenigd zijn.

Van de *classis Amsterdam c. a.*: de Synode sprekende uit, dat, naar den eisch van Gods Woord, alle Gereformeerde belijders ook kerkelijk één moeten zijn; en voorts geve zij bepaaldelijk voor de classen eenige regelen aan, volgens welke deze bij haren daartoe strekkenden arbeid te handelen hebben. (Ingek. st. C.)

Van de *classis Haarlem c. a.*: de Synode geve, *zoo mogelijk*, eenige regelen aan volgens welke voortaan *of eenereijl* wijze zij bewerkt worden, die in eene Kerk, waar vereeniging plaats had, in het Hervormd Genootschap zijn achtergebleven. (Ingek. st. C.)

III. Ineenmelting der plaatselijke Kerken.

Van de *classis Groningen c. a.*: de Synode regelle de beroeping van predikanten in plaatsen waar twee elkander erkennende kerkeraden zijn; en sprekende uit *of of* is, wanneer bij derzijds vacature is, dat gezamenlijk beroep worden, dan wel of geoorloofd is dat van beide zijden beroepen worde; *en* indien slechts aan ééne zijde vacature is *en* de Kerken, vereenigd door één dienaar zouden kunnen bediend worden, of alsdan eene beroeping mag worden uitgebracht. (Ingek. st. C.)

Van de *classis Amsterdam c. a.*: de Synode stelle als beginsel vast, dat de vereeniging der Kerken ook leiden moet tot hare plaatselijke ineenmelting, maar zonde dat, om bezwaren die zich kunnen voordoen op stoofelijk gebied, in deren overrijd gehandeld worde; en zij neme zelve de noodige maatregelen om de Kerken en Classen van voortiching te dienen. (Ingek. st. C.)

Van de *classis Haarlem c. a.*: de Synode benoeme vooral eene commissie van advies om de moeilijkheden weg te nemen, die uit de verschillende wijze, waarop het kerkelijk goed beheerd wordt, zullen voortkomen en een volledige ineenmelting zouden verhinderen. Ook geve de Synode een leiddraad aan voor de wijze, waarop correspondentie tusschen Kerken in ééne plaats kan aangevangen en onderhouden worden, als het niet tot plaatselijke ineenmelting komt, *mits de leiddraad de eenstemming niet in den weg sta*. (Ingek. st. C.)

IV. Samenvoeging der Kerken in Classen en Provinciën.

Van de Provinciale Synode van Friesland bij de grensregeling der classen in Friesland worde eene Ooster-classis geformeerd.

Toelichting: dit voorstel geldt uitsluitend de provincie Friesland, waarvoor de Prov. Synod het wenschelijk oordeelde, dat aan de bestaande classen eene Ooster-classis worde toegevoegd. (Ingek. st. C.)

Van de *classis Amsterdam c. a.*: de Synode legge bij hare classische en provinciale samenvoeging der Kerken het concept, dat van de deputaten in zake de vereeniging te wachten is, ten grondslag. (Ingek. st. C.)

Van de *classis Haarlem c. a.*: de Synode brenge splitsing in de combinatie Haarlem-Alkmaar; en wel zoo, dat Zaandam blijve bij de classis Haarlem. (Ingek. st. C.)

V. Huishoudelijke Bepalingen.

Van de *classis Amsterdam c. a.*: de Synode verklaarde dat alle huishoudelijke bepalingen, waarvoor in de beide tot duve bestaan hebbende kerkverbanden geene eenparigheid was, door de vereeniging zelf buiten werking gesteld zijn; en zij regule voort slechts het allermodernste, aan volgende Synode de bepaling overlatende van hetgene alsdan blijken zal regeling te behoeven. (Ingek. st. C.)

Van de *classis Haarlem c. a.*: de Synode benoeme eene commissie om in de huishoudelijke bepalingen van beide Kerkengroepen een gelijken regel te brengen, gelijk door de deputaten in de Memorie is voorgeslagen. (Ingek. st. C.)

VI. Naam der vereenigde Kerken.

Van de *classis Amsterdam c. a.*: de Synode behoude den ouden naam van »de Gereformeerde kerken in Nederland», met weglating van elke bepaling, die of aan de vroegere verdeeldheid of aan iets nieuws zou doen denken. (Ingek. st. C.)

Van de *classis Haarlem c. a.*: de Classis achtte dat de naam der Kerken na de vereeniging zal moeten zijn »Gereformeerde Kerken of »Gereformeerde Kerken in Nederland». (Ingek. st. C.)

